

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ
ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХДАК

КУЛЬТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО XXI СТОЛІТТЯ

**Матеріали міжнародної наукової
конференції молодих учених**

16–17 квітня 2026 р.

У 2 частинах

Частина 2

Харків, ХДАК, 2026

УДК [008+316.77] (063)
К90

Друкується за рішенням ученої ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 8 від 27.03.2026 р.)

Відповідальний за випуск:
О. С. Василенко

Редакційна колегія:

Соляник А., д-р пед. наук, проф., проректор з наукової роботи ХДАК, голова оргкомітету;
Василенко О., аспірант, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених ХДАК (НТСА ХДАК);
Мачулін Л., канд. філос. наук, ст. викл., зав. редакційно-видавничого відділу ХДАК;
Авершина А., аспірант ХДАК;
Александрова М., канд. філософ. наук, доц. ХДАК;
Астахова В., студ. ХДАК;
Афенченко Г., канд. соц. наук, доц. ХДАК;
Бірьова О., канд. іст. наук, доц. ХДАК;
Борисова А., канд. психол. наук, доц., нач. відділу міжн. зв'язків ХДАК;
Булах Т., д-р наук із соц. комунікацій, доц. ХДАК;
Воскобойнікова Ю., д-р мистецтвозн., доц., зав. каф. хорового диригування та академічного співу ХДАК;
Гіголаєва-Юрченко В., канд. мистецтвозн., доц. ХДАК;
Дерев'яно І., ст. викл. ХДАК;
Коновалова І., д-р мистецтвозн., проф., зав. каф. теорії та історії музики ХДАК;
Коржик Н., канд. наук із соц. комунікацій, доц., декан факультету культурології та соціальних комунікацій ХДАК;
Курдюпова О., ст. викл. ХДАК;
Лисенкова В., д-р філос. наук, доц., зав. каф. мистецтвознавства ХДАК;
Мостова І., канд. мистецтвозн., доц., декан факультету хореографічного мистецтва ХДАК;
Попова-Коряк К., канд. юрид. наук, ст. викл. ХДАК;
Рибалко С., д-р мистецтвозн., проф. ХДАК;
Фесенко І., канд. філол. наук, доц. ХДАК;
Шелестова А., канд. наук із соц. комунікацій, доц. ХДАК.

К 90 Культура та інформаційне суспільство XXI століття : матеріали міжнар. наук.
конф. молодих учених, 16–17 квітня 2026 р. У 2 ч. Ч. 2 / За ред. А. Соляник та ін.
Харків : ХДАК, 2026. 340 с.

УДК [008+316.77] (063)

© Харківська державна академія культури, 2026

А. Шелепа, Б. Водяний

**АНАЛІЗ МУЗИЧНОГО ТВОРУ
ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПОСТАНОВОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ХОРЕОГРАФА**

A. Shelepa, B. Vodiany

**ANALYSIS OF A MUSICAL WORK AS A PREREQUISITE
FOR THE PROFESSIONAL STAGING ACTIVITY OF A CHOREOGRAPHER**

Аналіз музичного твору є невіддільною передумовою професійної постановочної діяльності хореографа, оскільки сучасна хореографія дедалі більше потребує глибокого розуміння музичного матеріалу як основи художнього задуму. У професійній практиці керівника танцювального колективу недостатньо володіти лише технікою руху; необхідно усвідомлювати структуру твору, відчувати ритм, темп і характер музики, а також передбачати її вплив на драматургію постановки. Компетентний хореограф здатний трансформувати музичні образи в пластичні рішення, органічно поєднуючи музично-ритмічні елементи з руховими засобами, що підвищує художню цілісність і виразність постановки. У роботі з дитячими та юнацькими колективами це стає ще більш актуальним, адже правильний музичний вибір і розуміння структури твору сприяють розвитку музичності, ритмічного чуття та емоційної виразності вихованців.

Музика є не лише супроводом, а й структурною та смисловою основою хореографічного твору, формуючи його драматургічну логіку та емоційний тон. Взаємозв'язок музичного та хореографічного мислення полягає в здатності танцівника та постановника усвідомлено співвідносити звук і рух, відчувати внутрішню мотивацію музичних імпульсів та перетворювати їх у пластичні образи. Музично-хореографічна інтеграція дозволяє хореографу створювати цілісні художні концепції, у яких рух стає носієм музичного змісту, а музика, у свою чергу, підкреслює характер і розвиток сценічного образу. Теоретичні підходи до аналізу музики включають розгляд форми, жанру, стилю та інтонаційно-емоційного змісту твору як бази для постановочного рішення.

Для хореографа важливим є детальне вивчення музичної форми, ритму, темпу, метру, динаміки та гармонічної побудови твору, оскільки ці параметри визначають характер рухового матеріалу та побудову сценічної дії. Кожна музична кульмінація або контрастний епізод стає потенційним джерелом пластичної ідеї, а повтори й варіації мотивів формують ритмічну та композиційну основу танцювальної постановки. Аналіз музики дозволяє хореографу передбачати розвиток сценічного образу, визначати логіку взаємодії виконавців і органічно поєднувати музичні та рухові акценти, що сприяє гармонійному й виразному втіленню авторського задуму на сцені.

Музично-драматургічний аспект постановки в хореографії передбачає усвідомлене виявлення та аналіз ключових структурних елементів музичного твору, які формують його драматичну лінію. До таких елементів належать кульмінація, контрасти, повтори та розвиток тематичних мотивів, що визначають емоційний і смисловий каркас композиції. Кульмінаційні моменти музики стають основою для створення пікових сценічних образів, підсилюють напруження, акцентують головні події танцювальної постановки, тоді як контрастні епізоди дають змогу формувати зміни характеру, динаміки та темпу рухів, створюючи багатовимірну драматургічну структуру.

Співвідношення музичної драматургії та композиції танцю передбачає органічне поєднання музичних інтонацій із руховими образами, завдяки чому хореографічна постановка стає цілісною і переконливою для глядача. Аналіз музичних переходів, зміни темпу, ритмічних і динамічних акцентів дозволяє визначити логіку розвитку сценічної дії та розставити композиційні центри на сцені. У результаті побудова сценічної дії стає не випадковою, а обґрунтованою, відповідною внутрішньому ритму твору, що забезпечує гармонійне поєднання музики та танцю, підкреслює характер персонажів та розкриває драматургічну лінію постановки.

Практичне значення музичного аналізу для хореографа полягає в тому, що він слугує безпосередньою основою постановочної діяльності та формує здатність усвідомлено керувати художнім процесом. Глибоке розуміння музичної структури дозволяє хореографу вибирати руховий матеріал відповідно до ритмічних, тембрових і динамічних характеристик твору, створюючи органічну взаємодію між музикою та танцем. Завдяки аналізу музики хореограф може визначати кульмінаційні точки, контрастні епізоди, повтори та варіації мотивів, що забезпечує логіку розвитку сценічної дії, правильне розташування акцентів і побудову драматургічно цілісної композиції.

Музичний аналіз також сприяє формуванню гнучкості мислення хореографа та розвитку творчої ініціативи, оскільки дає можливість самостійно інтерпретувати музичний матеріал, підбирати музичні фрази для окремих рухових вправ або сценічних епізодів, а також адаптувати їх під особливості виконавців. Особливо це важливо в роботі з дитячими колективами, де правильний вибір музичного супроводу і його усвідомлене поєднання з рухом сприяє розвитку музичності, ритмічного чуття та координації вихованців, а також підвищує ефективність навчального процесу.

Крім того, музичний аналіз формує цілісне художнє мислення хореографа, дозволяє передбачати взаємодію простору, музики та руху, розставляти композиційні акценти на сцені та забезпечувати гармонійне поєднання всіх елементів постановки. Завдяки цьому хореограф отримує змогу підвищити якість постановочного процесу, робити репетиції більш усвідомленими та продуктивними, а також створювати емоційно й смислово насичені, переконливі та виразні сценічні образи.

Таким чином, музичний аналіз є фундаментальною передумовою професійної діяльності хореографа, оскільки забезпечує глибоке розуміння структури твору та логіки його розвитку. Він формує здатність усвідомлено поєднувати музичні й рухові елементи, передбачати драматургічні кульмінації та визначати композиційні акценти, що робить постановку органічною та цілісною. Для роботи з дитячими колективами це значення посилюється, адже правильна інтерпретація музики сприяє розвитку ритмічного чуття, музичності та координації виконавців. Музичний аналіз не лише підвищує якість художнього задуму, а й стимулює творчий потенціал хореографа, зміцнює його автономність і здатність до самостійного формування сценічного образу.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ:

ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

І. Ткаченко

МІЖ СПОРТОМ І МИСТЕЦТВОМ: ВИРАЖАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ЕСТЕТИЧНОЇ ГІМНАСТИКИ В СУЧАСНОМУ ХОРЕОГРАФІЧНОМУ ТВОРІ

I. Tkachenko

BETWEEN SPORT AND ART: THE EXPRESSIVE POSSIBILITIES OF AESTHETIC GYMNASTICS IN CONTEMPORARY CHOREOGRAPHIC WORKS.....

3

Є. Боковикова

СПЕЦИФІКА ПОСТАНОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ХОРЕОГРАФА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО МИСТЕЦЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

Y. Bokovykova

SPECIFICITY OF THE CHOREOGRAPHER'S PERFORMING ACTIVITY IN AN INCLUSIVE ARTISTIC ENVIRONMENT.....

4

М. Богатирьова, Л. Маркевич

КРИТЕРІЙ ТА ПОКАЗНИКИ СФОРМОВАНOSTI ХУДОЖНОЇ ЦІЛІСНОСТІ В ТАНЦІ

M. Bohatyrova, L. Markevych

CRITERIA AND INDICATORS OF THE LEVEL OF ARTISTIC INTEGRITY IN DANCE.....

6

К. Куртєва

ЕСТЕТИКА ІНКЛЮЗІЇ В ХОРЕОГРАФІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ ХХІ СТОЛІТТЯ

K. Kurtieva

THE AESTHETICS OF INCLUSION IN XXI CENTURY CHOREOGRAPHIC ART

9

А. Яремій, Л. Маркевич

ХОРЕОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ЯК ПРОСТІР ПСИХОЕМОЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

A. Yaremii, L. Markevych

CHOREOGRAPHIC ACTIVITY

AS A SPACE FOR PSYCHO-EMOTIONAL DEVELOPMENT OF PERSONALITY

11

О. Стоколоса, Л. Маркевич

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

В ХОРЕОГРАФІЧНИХ КОЛЕКТИВАХ

O. Stokolosa, L. Markevych

GENDER ASPECTS OF COMMUNICATIVE CULTURE IN CHOREOGRAPHIC COLLECTIVES

13

Р. Вижлюк, Л. Маркевич

ПРОЕКТНО-ФЕСТИВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ХОРЕОГРАФІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

ЯК СЕРЕДОВИЩЕ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ: ФОРМАТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ

R. Vykliuk, L. Markevych

PROJECT AND FESTIVAL ACTIVITY IN CHOREOGRAPHIC ART AS AN ENVIRONMENT

FOR PROFESSIONAL DEVELOPMENT: TRANSFORMATION FORMATS

15

А. Шелепа, В. Водяний

АНАЛІЗ МУЗИЧНОГО ТВОРУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПОСТАНОВЧОЇ

ДІЯЛЬНОСТІ ХОРЕОГРАФА

A. Shelepa, V. Vodiani

ANALYSIS OF A MUSICAL WORK AS A PREREQUISITE

FOR THE PROFESSIONAL STAGING ACTIVITY OF A CHOREOGRAPHER.....

18

О. Довгань, В. Водяна

РОЛЬ СЦЕНІЧНОЇ ДІЇ ТА МІЗАНСЦЕНИ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ ПОСТАНОВЦІ

O. Dovgan, V. Vodiana

THE ROLE OF STAGE ACTION AND MISE-EN-SCÈNE IN A CHOREOGRAPHIC PERFORMANCE

20

В. Шкрядо, В. Водяний

НАВЧАННЯ ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ

ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ:

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

V. Shkriado, V. Vodiani

TEACHING MUSICAL INSTRUMENT PERFORMANCE IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING

OF THE FUTURE CHOREOGRAPHY TEACHER: INTERDISCIPLINARY CONNECTIONS.....

22